

УДК 378.147

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

А.М. Біличенко¹

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
e-mail: alla.bilichenko@yandex.ua

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ В ПРАКТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

А.М. Биличенко

кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры английского языка для технических и агrobiологических специальностей,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

THE USE OF INNOVATIVE METHODS IN THE PRACTICE OF FOREIGN LANGUAGE TEACHER

Alla Bilichenko

PhD in Pedagogy, Senior Lecturer of the Department of English for Technical and Agrobiological Specialties,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

У статті розкрито суть поняття «інноваційний метод», досліджено особливості використання інноваційних методів у практичній діяльності викладача іноземної мови, наголошено на важливості впровадження інноваційних процесів у вищій школі України.

Ключові слова: *інноваційні методи викладання, методика викладання іноземної мови, інноваційні процеси, педагогічні технології, методика викладання іноземних мов.*

В статье раскрыта суть понятия «инновационный метод», исследованы особенности использования инновационных методов в практической деятельности преподавателя иностранного языка; акцентировано внимание на важности внедрения инновационных процессов в высшей школе Украины.

Ключевые слова: *инновационные методы преподавания, инновационные процессы, педагогические технологии, методика преподавания иностранных языков.*

The article deals with the essence of the concept «innovative method», peculiarities of innovative methods using in teacher's practical activity are analyzed, attention is paid to the importance of innovative processes introduction in higher education of Ukraine.

Keywords: *innovative teaching methods, innovative processes, pedagogical technologies, educational technologies, methodology of teaching foreign languages.*

Постановка проблеми. У контексті нових соціально-економічних, культурних і політичних трансформацій в Україні, що значною мірою впливають на розвиток і розширення міжнародних зв'язків, підвищується роль і значення іноземних мов у формуванні фахівця нової генерації. Інноваційний розвиток освіти й науки, оновлення й удосконалення змісту університетських навчальних програм, їхнє спрямування на ґрунтовну практичну підготовку майбутнього фахівця з потужним творчим потенціалом вимагають використання викладачами вищої школи всього комплексу інноваційних технологій, які безпосередньо мають сприяти розв'язанню цієї проблеми.

На сучасному етапі суспільного розвитку нашої держави, в непростих умовах реалізації освітніх змін питання використання інноваційних методів у ході викладання іноземної мови є особливо актуальним. Інновації (італ. *innovazione* – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності і управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людства [6].

Очевидним є факт, що ґрунтовні теоретичні знання та ключові практичні навички можна здобути лише в ході постійного, вмотивованого професійного навчання. Однак наразі випускники вишів мають недостатній рівень володіння іноземною мовою, причинами чого можуть бути як відсутність особистісної мотивації студентів до результативного вивчення іноземної мови, так і недостатнє впровадження у навчальний процес інноваційних технологій, обмежене застосування передових форм і методів у викладанні іноземної мови відповідно до нинішніх суспільних викликів тощо.

У рекомендаціях Комітету Ради Європи зазначено, що випускник вищого навчального закладу повинен вільно уміти комунікувати іноземною мовою з метою досягнення конкретних цілей в академічному, соціальному чи професійному середовищі. Ефективне спілкування іноземною мовою неможливе без вивчення значного лексичного масиву, коректне застосування якого, у свою чергу, вимагає опанування студентами граматичних навичок. Вміння граматично правильно будувати висловлювання, використовувати відповідні лексичні конструкції і кліше, застосовувати автентичні матеріали сприятиме досягненню загальної мети навчання іноземної мови як засобу фахового спілкування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Численні теоретичні розвідки з цієї проблематики сучасними дослідниками охоплюють акцентування на методичній доцільності й ефективності використання мультимедійних засобів навчання з метою підвищення вмотивованості слухачів до вивчення іноземної мови [4], спрямованість інноваційних методів навчання англійської мови на самовдосконалення і розвиток особистості, розкриття її творчого потенціалу [3], виокремлення комунікативного та конструктивістського методів як основних на сучасному етапі розвитку методичної науки [1, с. 243].

Метою цієї статті є вивчення суті поняття «інноваційний метод», визначення особливостей використання основних інноваційних методів у практичній діяльності викладача іноземної мови, з'ясування значення таких методів для сучасної вищої школи України.

Виклад основного матеріалу. Використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів, методу проектів сприяє реалізації особистісно-орієнтованого підходу до процесу навчання, забезпечує його індивідуалізацію та диференціацію з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, їхнього рівня володіння мовою, нахилів і вподобань, спонукає викладачів до пошуку нових форм навчальної діяльності. Сучасні науково-технічні досягнення дають змогу послуговуватися інформаційно-довідковими матеріалами на електронних носіях, електронними підручниками, електронними аудіо- та відеозасобами й методичними матеріалами, мати доступ і користуватися Інтернет-ресурсами, де міститься величезний обсяг необхідних ресурсів. Як свідчить практика, такі варіанти отримання інформації та використання навчальних засобів і матеріалів викликає у студентів значний пізнавальний інтерес, сприяє кращій реалізації ними поставлених навчальних завдань і розвиває їхній творчо-пошуковий потенціал.

Наразі можливості використання інформаційних ресурсів і технологій у навчальному процесі є практично безмежними. Одним із найбільш поширених засобів інформаційних технологій є електронні підручники – своєрідна навчальна база-накопичувач, яка може бути сформована самими студентами. Користуючись електронними підручниками (книгами), студенти можуть переглядати тематичні відеоматеріали, документальні й художні фільми, підібрані викладачем відповідно до теми заняття. У ході виконання практичних завдань можна користуватися мультимедійними програмами,

електронними та он-лайн словниками («Lingvo», «Multitran», «McMillian On-Line Dictionary» тощо), мультимедійними довідниками й енциклопедіями. Таке інформаційне середовище допомагає створити умови, максимально наближені до реального спілкування іноземною мовою, шляхом обміну інформацією зі студентами інших країн, організувати різноманітну навчальну діяльність студентів, значно підвищувати їхню мотивацію.

Одним із найбільш ефективних методів у сучасній методиці викладання іноземної мови є інтерактивний метод case-study (метод вирішення конкретних ситуацій), коли студенти в активному спілкуванні досліджують та обговорюють реальні ситуації, дискутують у групах і вирішують підготовлені викладачем завдання, що входять до сформованого ним кейсу спеціально підготовлених навчальних матеріалів. Наприклад, зміст базового тексту для опрацювання студентами на занятті з англійської мови може відображати реальну ситуацію або проблему й стимулює їх розвивати навички проблемного пошуку.

У процесі обговорення студенти закріплюють необхідну термінологію через виконання комплексу завдань. Цей метод допомагає наблизити навчальний процес до реальних умов, сприяє розвитку говоріння, стимулює до читання та засвоєння додаткового автентичного матеріалу з теми [5].

«Мозковий штурм» (brainstorming) – один із видів діяльності, який широко застосовується при роботі в групах. Він генерує більшу кількість ідей, ніж звичайне групове вирішення проблем. Цей метод стимулює студентів мислити та висловлювати свої думки іноземною мовою і прислухатися до думок інших [2, с. 124].

Використання методу рольової гри як інноваційної технології в процесі викладання іноземної мови базується на ситуаціях із реального життя. Учасники отримують певні завдання – «зіграти» роль конкретного героя чи представника певної професії, виконати певні завдання, увійшовши в поданий образ.

На практичних заняттях з іноземної мови доцільно використовувати різноманітні форми, що передбачають активізацію творчого мислення студентів [1, с. 80]. Однією з передових методик навчання іноземної мови є метод проектів. Цей метод дозволяє ефективно вирішувати завдання особистісно орієнтованого підходу у навчанні студентів іноземній мові. Він є одним із важливих засобів використання комунікативних умінь і навичок у практичному навчальному середовищі. Проектна методика, побудована на вмотивованій співпраці студентів із викладачем, продукує можливості для ефективної реалізації ними власного потенціалу, креативного виконання поставлених практичних завдань і створення на фінальному етапі конкретного продукту – презентації, доповіді, статті тощо. Застосування проектною методикою в практичній діяльності викладача дає йому змогу:

1) увести кожного студента в активне практичне середовище, сформувати необхідні вміння й навички з певного виду мовленнєвої діяльності, а також лінгвістичну компетенцію на рівні, визначеному навчальною програмою; 2) активізувати мовленнєву діяльність студентів, акцентувати увагу на змісті їхніх висловлювань, що є необхідним для формування комунікативної компетенції; 3) спрямовувати студентів на вивчення краєзнавчих особливостей зарубіжних країн із метою глибшого сприйняття й опанування мови як засобу міжкультурної комунікації. Отже, застосування проектною методикою підвищує інтерес студентів до іншомовного спілкування шляхом розвитку їхньої внутрішньої мотивації, зацікавленістю у досягненні високоякісних результатів навчальної діяльності.

Висновки. Таким чином, на відміну від традиційних методик навчання, інноваційні інтерактивні навчальні технології визначають кінцевий результат, активізують процес пізнання, стимулюють інтерес і підвищують мотивацію студентів до опанування іноземної мови, сприяють їхньому саморозвитку й мобільності, творчості, самостійності у процесі прийняття рішень. Ефективність упровадження комплексу передових форм і методів у викладацькій діяльності педагога залежить, окрім усього, від усвідомлення викладачем доцільності їхнього поєднання та відповідності

дидактичним завданням. З огляду на вищезазначене використання інноваційних педагогічних технологій має величезне значення для оптимізації навчального процесу в навчальному закладі вищої ланки.

Список використаних джерел

1. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ: Збірник наук. праць «Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної освіти». – Х., 2012. – С.242-
2. Кунченко В. Інноваційні методи і форми викладання в умовах удосконалення вищої освіти // Гуманітарна освіта в профільних вищих навчальних закладах: проблеми і перспективи / Матеріали VI Всеукр. наук.-практичної конференції. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – С. 124-125.
3. Пулінець О.Б. «Інноваційні методи навчання при вивченні англійської мови», режим доступу: www.rusnauka.com/35_FPN_2014.
4. Решетнік Т.С. Інноваційні тенденції у методиці навчання іноземних мов. Режим доступу: www.psyh.kiev.ua/Решетнік_Т.С._Інноваційні_тенденції_у_методиці_навчання_іноземних_мов.
5. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A learning-centred approach. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009. – 183 p.
6. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://pidruchniki.com/10470406/pedagogika>

References

1. Aljoshyna O.M. Suchasni metody ta tekhnologhiji vykladannja inozemnykh mov u VNZ: Zbirnyk nauk. pracj «Problemy ta perspektyvy formuvannja nacionaljnoji ghumanitarno-tekhnichnoji osvity». – Kh., 2012. – S.242-
2. Kunchenko V. Innovacijni metody i formy vykladannja v umovakh udoskonalennja vyshhoji osvity // Ghumanitarna osvita v profiljnykh vyshhykh navchalnykh zakladakh: problemy i perspektyvy / Materialy VI Vseukr. nauk.-praktyčnoji konferenciji. – K.: NPU im. M.P. Draghomanova, 2005. – S. 124-125.
3. Pulinecj O.B. «Innovacijni metody navchannja pry vyvchenni anghlijskohoji movy», rezhym dostupu: www.rusnauka.com/35_FPN_2014.
4. Reshetnik T.S. Innovacijni tendenciji u metodyci navchannja inozemnykh mov. Rezhym dostupu: www.psyh.kiev.ua/Reshetnik_T.S._Innovacijni_tendenciji_u_metodyci_navchannja_inozemnykh_mov.
5. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A learning-centred approach. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009. – 183 r.
6. Elektronnyj resurs. Rezhym dostupu: <http://pidruchniki.com/10470406/pedagogika>